

nesten alltid kalendarisk kalkulasjon («hvilken ukedag faller 1. mai på i 4020?»), andre matematiske kalkulasjoner, musikk, tegning og maling og ekstrem hukommelse, særlig for tabeller og rekker av tall.

Darold Treffert er kanskje verdens mest profilerte ekspert på savantsyndromet. Han var faglig rådgiver for Dustin Hoffman i hans utforming av verdens mest kjente savant: Raymond Babbitt i filmen *Rain Man*. Treffert har skrevet en rekke bøker om fenomenet, deltatt i et utall av filmer og TV-produksjoner omkring det samme og er sentral i kretsen rundt www.savantsyndrome.com.

Islands of genius er en oppsummering av hans snart 50-årige erfaring med savanter. Boken er delt i fem deler. I den første delen beskriver han selve syndromet med en rekke forbløffende eksempler. Del to er kasuistikker som beskriver over 20 savanter. I del tre skildrer han ervervede savantegenskaper etter hjerneskadener eller sykdommer. Han diskuterer også de plutselig oppståtte savanter, avgrenser fenomenet mot «nevronormale» talentfulle mennesker og har noen tankevekkende betraktninger over mulighetene for at vi alle har visse savantegenskaper gjemt i vår hjerne. I del fire gir forfatteren råd til foreldre, pårørende og lærere som får en savant nært innpå seg, mens del fem er hans egne betraktninger over hvordan studiet av savantfenomenet kan bringe nevrobiologi og forskning videre.

Målgruppen er først og fremst en leserkrets som har en viss nevrobiologisk bakgrunn, men boken kan leses med betydelig utbytte av alle leger og antakelig også et legepublikum. Treffert diskuterer meget innsiktsfullt mulighetene for at vi alle har savantegenskaper, at savantisme antakelig er et «release-fenomen», hvor venstre hemisfæres kontroll over høyre blir svekket. Særlig erfaringene fra ervervede savanter og MR-undersøkelser av autistiske savanter gir holdepunkter for at en skade i venstre, fremre temporallapp er en fellesnevner. Han begrunner den mannlige overtalligheten med at testosteron i store doser kanskje er skadelig for den vulnerable venstre hemisfæren i føtallivet. Forfatteren filosoferer over at barn med savantegenskaper «kan gjøre ting de ikke har lært», f.eks. å spille avanserte klassiske pianostykker uten å ha hatt en eneste time med musikkundervisning enn si har spilt piano før. Han postulerer meget overbevisende at det må finnes en nedarvet «genhukommelse» for ervervede egenskaper.

Denne anmelderen har hatt en storartet opplevelse ved å lese denne boken og anbefaler den på det varmeste til alle kolleger.

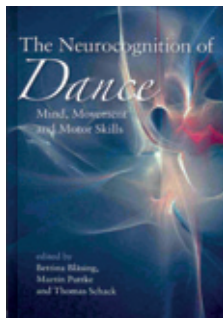
Ragnar Stien
Oslo

Dansens nevrobiologi

Bettina Bläsing, Martin Puttke, Thomas Schack, red.

The neurocognition of dance

Mind, movement and motor skills. 249 s, tab, ill.
Hove: Psychology Press, 2010. Pris GBP 45
ISBN 978-1-84872-024-4

Å lage en bok om det hittil ikke eksisterende fagfeltet dansens nevrobiologi ville for noen år siden ha virket som et litt pussig, konstruert prosjekt. Noe av den mest spennende nevrobiologiske forskningen i det

siste tiåret har imidlertid dreid seg om forsøkene på å forstå den tette koblingen mellom sansing, emosjon, kognisjon og motorikk. Slagordpreget sagt ser vi en kroppsliggjøring av sinnet og en sinnliggjøring av kroppen. I lys av dette føyer denne boken seg inn i rekken av flere liknende tverrvitenskaplige prosjekter.

Boken har sitt utspring i en tysk konferanse som i 2007 brakte sammen dansere, koreografer, bevegelsesforskere og nevrobiologer. Dette har resultert i en bok som kan ses på som et forsøk på forståelse av planlegging og kognitiv representasjon av dans, av hvordan vi oppfatter, tolker og lærer bevegelse og av den estetiske nytelsen vi opplever ved å se og utføre dans. De tre redaktørene har sin bakgrunn fra henholdsvis bevegelsesforskning og nevrovitenskap (Bläsing og Schack) og ballett og ballettkoreografi (Puttke). De ulike bidragsyterne spenner også vidt i faglig bakgrunn, fra nevrobiologi og biomekanikk til pedagogikk, psykologi, utøvende dans og koreografi.

Tematisk er boken inndelt i tre. I en innledende del tar man for seg nevrobiologisk forståelse av kontroll av bevegelser og presenterer ulike perspektiver på hvordan bevegelser planlegges, initieres og lagres i hjernen. I del to presenterer dansere, koreografer og pedagoger sine tilnærminger til, og praktiske erfaringer med, hvordan dans relaterer seg til kognitive og mentale prosesser. Den avsluttende delen er viet til de relativt få nevrobiologiske studiene som finnes av dans og dansere. Så å si alle kapitlene har fyldige referanselister, og registeret er godt. Det er enkelte illustrasjoner i sort-hvitt, men med unntak av omslaget, fremstår layouten som ganske kjedelig.

Styrken er først og fremst enkeltkapitlene. I kapittel fire gjennomgår man på oversiktlig vis modeller og empiriske studier omkring mentale representasjoner av motorisk kontroll og av hukommelse for motorikk. I den midtre delen er særlig

Puttkes bidrag, *Learning to dance means learning to think*, svært interessant. Koreografen Gregor Zölligs bidrag, *Searching for that «other land of dance»*, er også fascinerende. Zöllig gjennomgår de ulike fasene, ideene og improvisasjonen som utgjør koreograferingens kreative prosess. I det åttende, og etter min mening det beste, kapitlet gjennomgår Beatriz Calvo-Merino den sannsynlige betydningen av hjernens speilnevronsystemer for opplevelsen av dans. Dermed bringer hun også inn en ofte oversett synsvinkel, nemlig tilskuerens. Tittelens antydning om et integrativt perspektiv oppfylles først og fremst i dette kapitlet.

Selv om man forklarer både undersøkelseteknikker og fagtermer fortløpende i de «vitenskapelige» kapitlene, vil nok lesere uten biomedisinsk bakgrunn fort falle av lasset her. Den største svakheten er imidlertid at det integrative perspektivet ikke er helt overbevisende. Slik sett bør boken ses som et første arbeidsdokument for en videre utforskning av feltet. For undertegnede, med bakgrunn fra nevrofagene, er flere av enkeltkapitlene likevel fascinerende lesning, og jeg kan anbefale boken til alle kolleger med interesse for dans, og for koblingen mellom sansing, emosjon, kognisjon og motorikk.

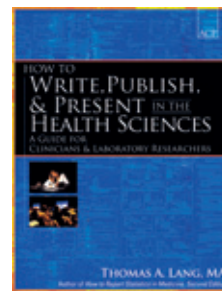
Are Brean
Tidsskriftet

Å kommunisere vitenskapelige resultater

Thomas A. Lang

How to write, publish, and present in the health sciences

A guide for clinicians and laboratory researchers. 389 s, tab, ill. Philadelphia, PA: APC Press, 2009. Pris USD 60
ISBN 978-1-934465-14-1

Formidling av vitenskapelige forskningsresultater blir stadig viktigere. I økende grad er forskningsaktivitet, -produksjon og -formidling blitt et finansielt anliggende for forskningsgrupper

og institusjoner – også utenfor de tradisjonelle universitetsrammene. For de større helseforetakene spiller forskningsaktivitet en viktig rolle. Kvalitet og kvantitet blir forsøkt målt og vektet med mer eller mindre egnede metoder. Uansett, forskningsaktiviteten blir forsøkt kommunisert på en smart måte – ikke bare for å formidle det faglige,